

Grane kommune

Sentraladministrasjon

Deres ref.:

Vår ref.:
2019000776

Arkiv:
FA - K00

Dato:
28.02.2019

Melding om vedtak

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune,
vedtatt i kommunestyret 14.12.16

Det Kgl. Landbruks- og Matdepartement

Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Høring vedr. ny Fjellov

Kommunestyret har i møte 27.02.2019, sak 008/19 gjort følgende vedtak:

1. Grane kommune legger til grunn at Statskog SF sine eiendommer i kommunen kan forvaltes som statsallmenning i ny Fjellov. Grane kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) om NOU 2018: Ny Fjellov.
2. Grane kommune viser til tidligere vedtak i kommunestyret sak 022/17, hvor kommunestyret ber om at Fjellogen iverksettes for Statskog SF sine eiendommer i Grane kommune.

Saksbehandler i saken: Teknisk/Næringssjef Arne-Martin Husby, tlf. 75182278

Med hilsen

Inger Lise Fløtnes
Konsulent

Grane kommune

ArkivKode: FA - K00
Arkivsak: 17/166
JournalpostID: 19/444
Saksbehandler: Arne-Martin Husby
Dato: 05.02.2019

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
010/19	Nærings- og naturforvaltningskomite	20.02.2019
008/19	Kommunestyret	27.02.2019

Jfr. Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 14.12.16.

Høring vedr. ny Fjellov

Trykte vedlegg:

08.02.2019	65749	Høring NOU 201811 Ny fjellov(1)
08.02.2019	65750	Statsallmenning - Wikipedia
08.02.2019	65751	Fjelloven - Lovdata
08.02.2019	65752	USS utkast til høringsuttalelse til NOU om ny fjellov - USS 06.02.2019
08.02.2019	65753	USS Fjellstyrets rettslige status 04.02.2019
22.06.2017	55502	Vedtaksbrev

Sammendrag:

Landbruks- og matdepartementet har sendt NOU 2018: 11 Ny Fjellov på høring. Høringsfrist er 28.02.2019.

Statsallmenningslovutvalget har i NOU 2018: 11 foreslått «Ny fjellov» til erstatning for de to lovene som i dag regulerer bruken og forvaltningen av statsallmenningene. Dette gjelder Lov 6.juni 1975 om rettar og lunnende m.m i statsallmenningane og Lov 19.juni 1992 om skogsdrift i statsallmenningane.

Formålet med lovforslaget er å fremme en bærekraftig forvaltning av ressursene i statsallmenningene.

Statens grunn i Sør-Norge forvaltes som statsallmenning iht. Fjelloven. Loven gjelder dermed for Sør-Norge men ikke for Nord-Norge, dvs. for fylkene Nordland, Troms og Finnmark. Dette til tross for at Nord-Norge har et betydelig areal med statsgrunn. Finnmark har etablert Finnmarkseiendommen som er et grunneierorgan som eier og forvalter Statskog SFs tidligere eiendommer i Finnmark. I Nordland og Troms er det fortsatt Statskog SF som i hovedsak er eier og forvalter av statens grunn.

I Grane kommune er Statskog SF eier av ca. 70 % av totalarealet i kommunen. Statskog SF er derfor en betydelig grunneier og skogeier i Grane. Statskog SFs eiendommer i kommunen er innkjøpt grunn, dvs. dette var eiendommer som opprinnelig var i privat eie. Statsallmenningene i Sør-Norge var opprinnelig Kongens eiendom som nå eies av staten ved Statskog SF. I statsallmenningene kan private grunneiere ha bruksrett til beite, tømmer, ved, seter og nydyrkingsareal med mer.

Kommuner med statsallmenninger har et Allmenningsstyre og et Fjellstyre. Fjellstyret forvalter bla. utmarksrettighetene som jakt og fiske og har inntekter av dette. Styrene velges lokalt av kommunestyret.

Forslaget til lovendring er i hovedsak forenklinger i eksisterende lovverk og etablering av ett styre i stedet for to, men for Grane kommune vil lovendringen ikke ha noen betydning så lenge statens grunn i kommunen ikke forvaltes som statsallmenning.

Iht. til gjeldende lovtekst i Fjelloven og i forslag til ny lovtekst kan Fjelloven også gjøres gjeldende for andre områder enn statsallmenningene i Sør-Norge. Lovendringen medfører derfor ingen automatikk i at statens grunn i Nord-Norge også blir regnet som statsallmenning.

Spørsmålet om statens grunn i Nordland og Troms bør få status som statsallmenning er ikke behandlet av lovutvalget. Det er likevel viktig at kommunene i denne landsdelen fremmer sitt syn på om det er ønskelig at statens grunn i fremtiden skal forvaltes som statsallmenning etter Fjelloven.

Grane kommune er medlem av Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) som har gjennomgått NOU'en og laget utkast til høringsuttalelse på vegne av sine medlemskommuner. USS har i utkast til uttalelse datert 07.02.19 i hovedsak støttet lovutvalget i de fleste endringene i lovforslaget. Jfr. vedlegg USS utkast til høringsuttalelse til NOU om ny fjellov.

Høringsuttalelsen er basert på innspill fra medlemskommuner, som trolig også har erfaring med forvaltning av statsallmenninger etter Fjelloven. Det er derfor grunn til å tru at høringsuttalelsen har ivaretatt medlemskommunenes interesser i saken.

Sammendrag av USS sin uttalelse med særlig fokus på flg. punkter som er av stor betydning for kommunene:

- **Forenkling (sammenslåing styrer (fjellstyrer/allmenningsstyrer og lover):**
USS er enig i at det bør etableres en felles lov for fjellstyrene og for statsallmenningstyrene (dvs at fjelloven og statsallmenningsloven slås sammen), og at Statskogs rolle som grunneier bør rendyrkes.
- **Styrking av den lokale forvaltningen / kommunenes myndighet i utmarka:**
USS er uenig med utvalget i at fjellstyret skal være å anse som privat rettssubjekt, jf. innstillingen side 97. Dette sentrale temaet ser ikke ut til å ha vært gjort til gjenstand for noen videre analyser. Som det fremgår av Innstillingen punkt 9.1.1.1 fremgår det av forarbeidene til fjelloven at fjellstyret har vært ansett som forvaltningsorgan. Dette er også lagt til grunn av justisdepartementets lovavdeling i en uttalelse i 1983. USS mener alt taler for at fjellstyrene skal være å anse for offentligrettslige subjekter. Videre er USS uenig med utvalget når det legger til grunn at det ikke finner grunn til å styrke kommunenes rolle i forvaltningen av statsallmenningene jf. Innstillingen punkt 3.1. USS mener at utvalget ikke har oppfylt mandatet når det ikke er foretatt noen gjennomgang av hvordan kommunenes rolle kan styrkes, se de klare forutsetningene i mandatets punkt 2.1.5.
- **Formålsparagraf:**
USS foreslår ny formålsparagraf som er en forenklet sammenslåing av flertallet og mindretallet sine forslag:

§ 1-1 Formål

Denne lova har til formål å fremje næringslivet i bygdene gjennom å legge til rette for berekraftig styring og bruk av statsallmenningane, til beste for dei med allmenningsrett, for samisk reindrift, for allmenningsbygdene og for allmenta. Bruk og styring av statsallmenningane skal skje slik at

allmenningsbruk, medrekna jakt og fiske for innanbygdsbuande, og samisk reindrift kan utøvast slik bruksrettshavarane og reindriftra har rett til. Statsallmenningane skal også brukast slik at tilgangen til jakt, fiske og friluftsliv blir sikra for allmenta.

- **Sammensetning av fjellstyret:**

USS støtter mindretallet som mener det alltid skal være to representanter med jordbrukstilknnyttede bruksrettigheter, og viser særlig til hensynet til balanse mellom de ulike interessene i allmenningene og vektlegger særlig at *«statsallmenningane er eit fellesgode, og at fjellstyret tek vare på interesser langt ut over bruksrettane»*. (Flertallet mener det skal være minst to representanter med jordbrukstilknnyttede bruksrettigheter hvilket betyr at de private brukerinteresser kan ende opp med flertall i styret – det henger ikke sammen med å skulle være et forvaltningsorgan.

- **Kommunenes rolle ved oppnevning av fjellstyrene:**

Denne bør være som i dag der kommunen oppnevner på fritt grunnlag, slik mindretallet foreslår. Flertallet vil at årsmøtene for de bruksberettigede skal spille inn navn på representanter for disse, og at kommunestyret er bundet av disse innspillene. Dette vil i tilfelle svekke kommunenes rolle, ikke styrke kommunenes rolle jfr. mandatet 2.1.5.

- **Det dynamiske elementet:**

Det dynamiske elementet åpner for nye bruksmåter i tilfeller der andre ikke lenger blir brukt, og uttaler at *«nye bruksmåtar kan vere tillatne som del av allmenningsretten, så lenge dei skjer i samband med jordbruksdrifta og er avgrensa til det garden har behov for»*. Viser særlig til at utviklingen i jordbruket nødvendiggjør det *«å opne for nytt innhald i bruksrettane for at statsallmenningane fortsatt skal kunne vera ein god ressurs for landbruket i allmenningsbygdene.»*

- **Tilleggsjord i produktiv skog:**

Et samlet utvalg mener fjellstyre bare kan vise ut tilleggsjord dersom det ikke er til vesentlig skade eller ulempe for andre bruksrettshavere i allmenningen eller for samisk reindrift, og at det ikke bør utvises tilleggsjord i produktiv skog. USS mener det i noen områder vil være svært begrenset grunnlag for nydyrking/tilleggsjord dersom det ikke kan utvises tilleggsjord i produktiv skog og USS mener det bør være anledning til å utvise tilleggsjord også der det er produktiv skog.

- **Avhending/feste:**

Når det gjelder spørsmålet om avhendingsforbud har USS basert sin uttalelse på hva landsstyret og landsmøtet la til grunn ved behandlingen av tilsvarende spørsmål i forbindelse med SRU II. De støtter her videreføring av unntaket fra innløsningsretten etter tomtefesteloven, på bakgrunn av at bortfeste sikrer stabile inntekter for allmenningene.

- **Selvfinansiert/statlig finansiering:**

USS er også enige i flertallets forslag om å styrke finanseringen av fjellstyrene, og det lokale oppsynet.

- **Skog/virkesrett:**

USS støtter flertallet i utvalget som mener at forslaget om at all styring og alle inntekter og utgifter ved skog med virkesrett blir ført til fjellstyrene. Dette er i samsvar med overordnet mål i mandatet. USS mener det er positivt at forvaltningen av skog med virkesrett forvaltes lokalt.

- **Oppsyn:**

USS viser til at medlemskommunene har gode erfaringer med dagens fjelloppsyn, og støtter derfor flertallets forslag, her under også finansieringen som vil videreføre ordningen med statlig grunnfinansiering av fjellstyrene, og at refusjonsordningen fortsatt skal dekke oppsyn, skjøtsel og saksbehandling. USS mener også at fjellstyrets oppsynsmyndighet tilsier at fjellstyret skal anses som et offentligrettslig forvaltningsorgan.

- **Fjelloven i Nordland og Troms:**

Mandatet for utvalget ble begrenset til områdene som allerede er underlagt fjelloven og statsallmenningsloven. Spørsmålet om å gi fjelloven anvendelse i Nordland og Troms er ikke behandlet av utvalget. USS viser til sitt mangeårige arbeid for å få innført fjelloven og lokal forvaltning i Nordland og Troms på lik linje med områdene sør for disse fylkene.

Vurdering:

Grane kommunestyre har tidligere drøftet og fattet vedtak om innføring av Fjelloven i kommunen. Jfr. vedlegg KS-sak nr. 22/17.

Det viktigste i denne saken for Grane kommune er å gi nytt innspill om at Statskog SFs eiendommer i Grane ønskes forvaltet som statsallmenning iht. Fjelloven.

Rådmannens innstilling:

Grane kommune legger til grunn at Statskog SFs eiendommer i kommunen kan forvaltes som statsallmenning etter ny Fjellov, og slutter seg til høringsuttalelsen fra Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) om NOU 2018: Ny Fjellov.

Nærings- og naturforvaltningskomite 20.02.2019:

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling vedtatt med 4 mot 1 stemme.

NNF- 010/19 Innstilling:

Grane kommune legger til grunn at Statskog SFs eiendommer i kommunen kan forvaltes som statsallmenning etter ny Fjellov, og slutter seg til høringsuttalelsen fra Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) om NOU 2018: Ny Fjellov.

Kommunestyret 27.02.2019:

Møtebehandling:

Forslag fra Grane AP; foreslått av Einar Jakobsen:

1. Grane kommune legger til grunn at Statskog SF sine eiendommer i kommunen kan forvaltes som statsallmenning i ny Fjellov. Grane kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) om NOU 2018: Ny Fjellov.
2. Grane kommune viser til tidligere vedtak i kommunestyret sak 022/17, hvor kommunestyret ber om at Fjelloven iverksettes for Statskog SF sine eiendommer i Grane kommune.

Arbeiderpartiets forslag:

- pkt. 1: vedtatt med 16 mot 1 stemme
pkt. 2: vedtatt med 12 mot 5 stemmer

KS- 008/19 Vedtak:

1. Grane kommune legger til grunn at Statskog SF sine eiendommer i kommunen kan forvaltes som statsallmenning i ny Fjellov. Grane kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) om NOU 2018: Ny Fjellov.
2. Grane kommune viser til tidligere vedtak i kommunestyret sak 022/17, hvor kommunestyret ber om at Fjelloven iverksettes for Statskog SF sine eiendommer i Grane kommune.